

Informacija o realizaciji projekata izgradnje vjetroelektrana Krnovo i Možura

Uvod

Vlada Crne Gore je na sjednici od 10. januara 2014. godine usvojila Program rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu kojim se predviđa praćenje prioriternih razvojnih projekata. Imajući u vidu značaj projekata iz oblasti energetike pomenutim programom, Ministarstvo ekonomije je zaduženo da izvještava Vladu o projektima izgradnje vjetroelektrana Krnovo i Možura kroz kontinuirano praćenje i preduzimne potrebne mjere u cilju njihove nesmetane realizacije.

1. Informacija o realizaciji Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura

Ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura Država Crna Gora je zaključila 5. jula 2010. godine sa konzorcijumom „Fersa & Čelebić“ (u dalje tekstu: Investitor) u čijem sastavu se nalaze „Fersa Energias Renovables“ S.A. iz Španije i „Čelebić“ DOO iz Podgorice. Ugovorom je predviđena izgradnja vjetroelektrane instalisane snage do 46 MW. Period zakupa je 20 godina, sa mogućnošću produženja za maksimalno 10 godina. Za prvih 12 godina rada vjetroelektrane otkupna cijena električne energije proizvedene u vjetroelektrani će biti zagarantovana i ne može biti manja od 95,99 €/MWh. Cijena godišnjeg zakupa državnog zemljišta za izgradnju vjetroelektrane na lokalitetu Možura je 0,37 €/m².

S obzirom da su urbanističko-tehnički uslovi (u daljem tekstu: UTU) izdati u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore isti nisu uključivali detaljne informacije o priključku vjetroelektrane Možura (u daljem tekstu: VE Možura) na elektroenergetski sistem, već su mjesto i način priključka određeni Preliminarnim mišljenjem Crnogorskog elektroenergetskog sistema (u daljem tekstu: CGES) i Ugovorom. Na osnovu rezultata Studije analize trenutnog stanja prenosne mreže uz dodatnu analizu od strane CGES-a u cilju pronalaženja rješenja koje je prihvatljivo za dalju realizaciju projekta, CGES je Investitoru izdao novu elektroenergetsku saglasnost. Predviđeni priključak na elektroenergetski sistem je u skladu sa Ugovorom i Preliminarnim mišljenjem CGES-a. Međutim, uzimajući u obzir imovinsko-pravne odnose, a u cilju što većeg korišćenja državnog zemljišta, izmijenjeni su trasa dalekovoda i lokacija trafo stanice gdje se VE Možura priključuje na elektroenergetski sistem. Kako su u međuvremenu izmijenjeni trasa dalekovoda i lokacija trafo stanice potrebne za priključenje VE Možura na elektroenergetski sistem i definisano konačno mjesto priključka izdavanjem elektroenergetske saglasnosti, ukazala se potreba da se izmijene i dopune izdati UTU i shodno tome zaključi Aneks Ugovora. U skladu sa tim, pripremljen je Aneks 1 Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura, koji je prihvaćen od Vlade Crne Gore, i isti potpisan 29.01.2013. godine. Aneksom 1 Ugovora je predviđeno da će od izdavanja inoviranih UTU početi period zakupa tj. od 05.06.2013. godine. Shodno Ugovoru visina godišnje zakupnine iznosi 186.057,60 €, koju investitor plaća kvartalno. Investitor je izvršio uplatu zakupnine za 2013. i prvi kvartal 2014. godinu u ukupnom iznosu od 151.267,45 €.

Pomenutim Ugovorom Investitor je obavezan da u roku od šest mjeseci od dobijanja UTU podnese svu neophodnu dokumentaciju za izdavanje građevinske dozvole. U skladu sa navedenim, Investitor je predao zahtjev za izdavanje građevinske dozvole 29.01.2014. godine, ali je isti odbijen zbog nepotpune dokumentacije. Nakon toga Ministarstvo je inteziviralo komunikaciju sa investitorom u cilju pronalaženja rješenja za novonastalu situaciju. Između ostalog, organizovan je sastanak 21.02.2014. godine,

zbog navedenog problema, na kojem je dogovorena dinamika daljih koraka ka realizaciji pomenutog projekta. U cilju omogućavanja nastavka realizacije projekta, predstavnici Ministarstva ekonomije su prihvatili da se omogući dodatni objektivni rok u kojem se neće pokrenuti proces raskida Ugovora na osnovu isteka roka za izdavanje građevinske dozvole. Takođe na pomenutom sastanku, Koncesionar se obavezao da dostavi Ministarstvu ekonomije pisani izvještaj o sprovedenim aktivnostima na realizaciji projekta izgradnje VE Možur do 15. marta 2014. godine. Na osnovu izvještaja, definisali bi se jasni rokovi za predzimanje sljedećih koraka. Koncesionar je dostavio izvještaj 19. marta ove godine nakon čega je dogovoren novi sastanak za 21. 03. 2014. godine, na kojem će biti definisan jasan rok do kojeg mora predati potpun zahtjev za izdavanje građevinske dozvole ili će se pokrenuti proces raskida ugovora.

Potrebno je naglasiti da postoji odgovarajuća bankarska garancija na iznos od 1.500.000,00 € sa rokom važenja do 05.07.2015. godine i da kašnjenje sa podnošenjem zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole ne produžava rok trajanje zakupa već samo skraćuje period eksploatacije.

2. Informacija o realizaciji Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo

Država Crna Gora je zaključila Ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo dana 5. avgusta 2010. godine sa konzorcijumom „MHI-IVICOM Consulting GmbH“ čiji članovi su "Mitsubishi Heavy Industries" iz Japana i "Ivicom Consulting" GmbH iz Austrije. Ugovorom je predviđena izgradnja vjetroelektrane instalisane snage do 50 MW. Imajući u vidu da je Ugovorom data mogućnost povećanja instalisane snage za 22 MW, uz dodatnu analizu od strane Crnogorsko elektroprenosnog sistema (u daljem tekstu: CGES), isti je konzorcijumu „MHI-IVICOM Consulting GmbH“ izdao elektroenergetsku saglasnost za priključenje vjetroelektrane Krnovo (u daljem tekstu:VE Krnovo) ukupne instalisane snage 72 MW. Period zakupa je 20 godina, sa mogućnošću produženja do maksimalno 5 godina. Za prvih 12 godina rada vjetroelektrane otkupna cijena električne energije proizvedene u vjetroelektrani će biti zagarantovana i ne može biti manja od 95,99 €/MWh. Ugovorena cijena zakupnine državnog zemljišta na lokalitetu za izgradnju VE Krnovo je 0,10 €/m.

Konzorcijum „MHI-IVICOM Consulting GmbH“ se obratio Ministarstvu ekonomije sa zahtjevom da umjesto kompanije „Mitsubishi Heavy Industries“, konzorcijumu pristupi francuska kompanija „Akuo Energy“ kao novi lider konzorcijuma. Shodno navedenom, kao i zbog izmjene zemljišta koje se daje u zakup usled povećanja instalisane snage VE Krnovo kao i zbog izmjene mjesta priključenja neophodno je bilo pristupiti pripremi Aneksa. U skladu sa tim, pripremljen je Aneks 1 Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo, koji je potpisan od ugovornih strana 26. oktobra 2012. godine, a kojim je izvršena izmjena vlasničke strukture tj. Konzorcijum „Akuo-IVICOM Consulting GmbH“ je postao vodeći član konzorcijuma.

Prema Aneksu 1 Ugovora, usled izmijenjenog mjesta priključenja VE na elektroenergetski sistem, neophodno je bilo izdavanje inoviranih urbanističko-tehničkih uslova, i u skladu sa tim isti su izdati 10.05.2013. godine od kada je počeo da teče period zakupa. Na osnovu Ugovora, Država CG je u svrhu izgradnje vjetroelektrane dala

u zakup investitoru zemljište u državnoj svojini (Zemljište I). Shodno Ugovoru visina godišnje zakupnine iznosi 21.909,7 €. Investitor je izvršio uplatu zakupnine za 2013. i 2014. godinu u ukupnom iznosu od 34.078,1 €.

Država CG se ugovorom obavezala da ekspropriše zemljište u privatnoj svojini (Zemljište II) i da ga da na korišćenje investitoru bez naknade, ukoliko investitor ne uspije da stekne odgovarajuće pravo nad ovim zemljištem u direktnim pregovorima sa vlasnicima. U skladu sa Ugovorom investitor je podnio zahtjev za eksproprijaciju zajedno sa elaboratima eksproprijacije. Na osnovu elaborata pripremljen je Predlog Odluke o utvrđivanju javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti za izgradnju vjetroelektrane "Krnovo" na teritoriji opština Nikšić, Šavnik i Plužine koju je donijela Vlada Crne Gore, nakon čega je ista objavljena u „Službenom listu CG“, broj 62/12. Troškove eksproprijacije snosi investitor, i u skladu sa tim isti je uplatio neophodna novčana sredstava nakon čega je sproveden postupak eksproprijacije pred Upravom za nekretnine PJ Nikšić, Šavnik i Plužine. U toku postupka eksproprijacije izlaskom na teren utvrđene su određene nepravilnosti, kao i zbog potrebe izmjene pozicija stubnih mjesta za potrebe izgradnje dalekovoda neophodno je bilo izvršiti dopune elaborata eksproprijacije. Investitor je uradio dopune elaborata i dostavio ih Ministarstvu, a na osnovu kojih je krajem 2013. godine pripremljen i Predlog dopune Odluke o utvrđivanju javnog interesa. Vlada Crne Gore je na sjednici od 30. januara 2014. godine donijela pomenutu Odluku koja je objavljena u „Službenom listu CG“ broj 13/14. Nakon objavljivanja Odluke i uplate neophodnih novčanih sredstava od strane investitora pristupilo se sprovođenju postupka eksproprijacije pred nadležnim PJ Uprave za nekretnine. Budući da je Uprava za nekretnine PJ Nikšić, Šavnik i Plužine završila postupak eksproprijacije, Ministarstvo je u skladu sa ugovornom obavezom pripremlilo Nacrt Aneksa o eksproprijaciji kojim Ugovorne strane regulišu svoje međusobne odnose u vezi sa ekspropriisanim nepokretnostima. Investitor je pripremio projektnu dokumentaciju potrebnu za izdavanje građevinske dozvole, a nakon potpisivanja Aneksa o eksproprijaciji stvoriće se osnov u pogledu ostvarivanja odgovarajućeg prava na zemljištu za izdavanje građevinske dozvole.

Za ovaj projekat, postoji bankarska garancija na iznos od 100.000,00 €, sa rokom važenja do 30.04.2014. godine.

U vezi sa navedenim, Ministarstvo ekonomije predlaže Vladi Crne Gore da donese sledeće zaključke:

1. Vlada Crne Gore Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2014. godine razmotrila i usvojila Informaciju o realizaciji projekata izgradnje vjetroelektrana Krnovo i Možura